

ชุดที่ 6

1. ต่อไปนี้เป็นข้อมูลทางการเงินเปรียบเทียบของ 2 บริษัทที่ดำเนินกิจการคล้ายคลึงกัน และใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีที่เหมือนกัน

งบดุลเปรียบเทียบ
ณ 31 ธันวาคม 2521

	<u>บริษัท ร.เรือจำกัด</u>	<u>บริษัท เกตราจำกัด</u>
<u>สินทรัพย์</u>		
เงินสด	142,000	118,000
หลักทรัพย์ระยะสั้น	120,000	—
ลูกหนี้สุทธิ	390,000	420,000
สินค้าคงเหลือ	510,000	620,000
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	48,000	87,000
ที่ดิน	80,000	140,000
อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	450,000	845,000
ค่าความนิยม	<u>400,000</u>	<u>200,000</u>
	<u>2,140,000</u>	<u>2,430,000</u>
<u>หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น</u>		
เจ้าหนี้และค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	356,000	490,000
ตัวจ่ายถึงกำหนด 1 มิ.ย.2522		200,000
ภาษีค้างจ่าย	72,000	39,000
หุ้นบุริมสิทธิ์	500,000	
หุ้นสามัญ	1,000,000	1,200,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ		250,000
กำไรสะสม 31 ธ.ค.2520	84,000	190,000
กำไรสุทธิสำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค.2521	<u>128,000</u>	<u>61,000</u>
	<u>2,140,000</u>	<u>2,430,000</u>

ข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานบางส่วนสำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค.2521

บริษัท ร.เรือจำกัด บริษัท ภ.เกษตรจำกัด

ขายสุทธิ	1,350,000	980,000
ต้นทุนขาย	950,000	735,000

ให้คำนวณเปรียบเทียบ 2 บริษัทนี้เกี่ยวกับ (ใช้ศนิยม 1 ตำแหน่ง)

1. ความสามารถในการทำกำไร โดยพิจารณาจาก
 - ก. Percent of net income to common stockholders' equity (อัตรากำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ)
 - ข. Percent of net income to sales (อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย)
 - ค. Percent of gross profit to sales (อัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขาย)
2. ความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น โดยพิจารณาจาก
 - ก. Working capital ratio
 - ข. Acid-test ratio
 - ค. Current assets turnovers
 - ง. การหมุนเวียนของสินทรัพย์หมุนเวียนแต่ละครั้งที่ทำให้เกิดกำไร
(Number and profitability of current assets turnovers)
 - จ. อัตราการหมุนของลูกหนี้
 - ฉ. อัตราการหมุนของสินค้าคงเหลือ

2. งบกำไรขาดทุนของบริษัทวสันต์ จำกัด ปรากฏดังนี้

บริษัท วสันต์ จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2521

ขาย		320,000
หัก ส่วนลดจ่าย		<u>10,000</u>
ขายสุทธิ		310,000
ต้นทุนขาย :		
สินค้าสำเร็จรูปต้นงวด 1 ม.ค.	110,000	
ซื้อ	<u>200,000</u>	
สินค้ามีเพื่อขาย	310,000	
สินค้าสำเร็จรูปปลายงวด 31 ธ.ค.	<u>120,000</u>	
ต้นทุนขาย		<u>190,000</u>
กำไรขั้นต้น		120,000
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน :		
ค่าเสื่อมราคา	15,000	
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	<u>50,000</u>	<u>65,000</u>
กำไรก่อนภาษี		55,000
ภาษี		<u>20,000</u>
กำไรสุทธิ		35,000
เงินปันผล		<u>30,000</u>
กำไรสะสมเพิ่มขึ้น		<u>5,000</u>

ข้อมูลเพิ่มเติม

1. ดัชนีราคาเพิ่มขึ้นสม่ำเสมอตลอดปี ณ 1 มกราคม 2521 ดัชนีราคาเป็น 120 และ ณ 31 ธันวาคม 2521 เป็น 180 ดังนั้น ดัชนีราคาถ่วงเฉลี่ยเป็น 150
2. ขายและค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นสม่ำเสมอตลอดปี

3. สินค้าคงเหลือดีตามราคาทุนแบบเข้าก่อน-ออกก่อน สินค้าสำเร็จรูปต้นงวดซื้อมาตั้งแต่ปีก่อน ขณะที่ดัชนีราคาถัวเฉลี่ยเป็น 100
4. เมื่อ 1 มกราคม 2521 บริษัทซื้ออุปกรณ์ 1,500 บาท
5. จ่ายเงินปันผลเมื่อสิ้นปี
6. ฐานะการเงินของบริษัทตามงบดุลมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

	<u>1 ม.ค.21</u>	<u>31 ธ.ค.21</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน	180,000	173,500
อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)	<u>120,000</u>	<u>108,500</u>
	<u>300,000</u>	<u>280,000</u>
หนี้สินหมุนเวียน	60,000	35,000
หุ้นทุน	200,000	200,000
กำไรสะสม	<u>40,000</u>	<u>45,000</u>
	<u>300,000</u>	<u>280,000</u>

ให้ทำ งบแสดงผลกำไรขาดทุนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคา (ณ ระดับราคาปลายปี)

3. ต่อไปนี้เป็นงบกำไรขาดทุนของบริษัทร่วมการค้า จำกัด

บริษัท ร่วมการค้า จำกัด

งบกำไรขาดทุน

	<u>2520</u>	<u>2519</u>	<u>เพิ่มหรือ(ลด)</u>
ขายสุทธิ	226,406.25	208,000.00	18,406.25
ต้นทุนสินค้าขาย	<u>181,125.00</u>	<u>166,400.00</u>	<u>14,725.00</u>
∴ กำไรขั้นต้น	45,281.25	41,600.00	3,681.25
หัก ค่าใช้จ่ายในการขายและดำเนินการ			
ค่าใช้จ่ายการขาย	15,000.00	12,500.00	2,500.00
ค่าใช้จ่ายอำนวยการ	<u>9,000.00</u>	<u>8,000.00</u>	<u>1,000.00</u>
∴ กำไรสุทธิจากการดำเนินงาน	21,281.25	21,000.00	181.25
หัก ค่าใช้จ่ายการเงิน	<u>(1,800.00)</u>	<u>500.00</u>	<u>(2,300.00)</u>
∴ กำไรสุทธิ	<u>23,081.25</u>	<u>20,600.00</u>	<u>2,481.25</u>

บัญชีต้นทุนการผลิตแสดงว่าราคาต้นทุนการผลิตในปี 2520 เพิ่มขึ้นจากปี 2519 เท่า

กับ 5%

ให้ทำ งบบัญชีแสดงการเพิ่มขึ้นของกำไรสุทธิ และแสดงการคำนวณหาราคาขายและราคาต้นทุนในการขายในปี 2520 ตามเกณฑ์ของปี 2519 ด้วย

เฉลยปัญหาทดสอบด้วยตนเอง ชุดที่ 6

เฉลยข้อ 1.

1. ความสามารถในการทำกำไร

	<u>บริษัท ร.เรือจำกัด</u> <u>บริษัท ก.เกษตรจำกัด</u>	
กำไรสุทธิ	128,000	61,000
กำไรขั้นต้น	400,000	245,000
ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ	1,212,000	1,701,000
ขายสุทธิ	1,350,000	980,000
ก. อัตรากำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	$\frac{128,000}{1,212,000} \times 100$ = 10.5%	$\frac{61,000}{1,701,000} \times 100$ = 3.5%
ข. อัตรากำไรสุทธิต่อยอดขาย	$\frac{128,000}{1,350,000} \times 100$ = 9.4%	$\frac{61,000}{980,000} \times 100$ = 6.2%
ค. อัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขาย	$\frac{400,000}{1,350,000} \times 100$ = 29.6%	$\frac{245,000}{980,000} \times 100$ = 25%

จากอัตรากำไรที่คำนวณได้ตามข้างต้นทั้ง 3 อัตรา จะเห็นได้ว่าบริษัท ร.เรือ สามารถทำกำไรได้ดีกว่าบริษัท ก.เกษตร

2. ความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้น

ก. สินทรัพย์หมุนเวียน	1,210,000	1,245,000
หนี้สินหมุนเวียน	428,000	729,000
Working capital ratio = $\frac{CA}{CL}$	$\frac{1,210,000}{428,000}$ = 2.8	$\frac{1,245,000}{729,000}$ = 1.7
ข. Quick Assets	652,000	538,000
Acid-test ratio = $\frac{\text{Quick Assets}}{CL}$	$\frac{652,000}{428,000}$ = 1.5	$\frac{538,000}{729,000}$ = 0.7
ค. ต้นทุนขาย	950,000	735,000
ค่าใช้จ่าย	(400,000-128,000) 272,000	(245,000-61,000) 184,000
ต้นทุนขายและค่าใช้จ่าย	1,222,000	919,000
Current assets Turnovers	$\frac{1,222,000}{1,210,000}$ = 1.0	$\frac{919,000}{1,245,000}$ = 0.7

ง. อัตรากำไรสุทธิต่อสินทรัพย์หมุนเวียน

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{CA}}$$

$\frac{128,000 \times 100}{1,210,000}$	$\frac{61,000 \times 100}{1,245,000}$
10.5%	4.9%

อัตรากำไรสุทธิต่อการหมุนเวียนของ CA 1 ครั้ง

$= \frac{10.5}{1.0}$	$= \frac{4.9}{0.7}$
= 10.5%	7%

จ. อัตราการหมุนของลูกหนี้ = $\frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้}}$

$\frac{1,350,000}{390,000}$	$\frac{980,000}{420,000}$
= 3.4	= 2.3

ฉ. อัตราการหมุนของสินค้าคงเหลือ

$$= \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือ}}$$

$\frac{950,000}{510,000}$	$\frac{735,000}{620,000}$
= 1.8	= 1.1

พิจารณาจาก ratio ข้างต้น จะเห็นได้ว่า บริษัท ร.เรือ มีสภาพคล่องดีกว่าบริษัท ก. เกตรา เพราะฐานะของทุนดำเนินการ (Working capital position) ของบริษัท ร.เรือ ดีกว่า ไม่ว่าจะพิจารณาสภาพของสินทรัพย์หมุนเวียนโดยส่วนรวม หรือ Quick assets หรือความสามารถในการทำกำไร ของสินทรัพย์หมุนเวียนก็ดีกว่าทั้งสิ้น

เฉลยข้อ 2.

บ. วสันต์ จำกัด

งบแสดงผลกำไรขาดทุนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคา

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธ.ค.2521

		<u>ก่อนปรับ</u>	<u>ตัวคูณ</u>	<u>หลังปรับ</u>
Net monetary item ต้นปี :				
monetary asset (180,000-110,000)	70,000			
หนี้สิน	<u>60,000</u>	10,000	180/120	15,000
+ net monetary item เพิ่มขึ้นระหว่างปี :				
ขายสุทธิ		<u>310,000</u>	180/150	<u>372,000</u>
		<u>320,000</u>		<u>387,000</u>
- net monetary items ที่ลดลงระหว่างปี :				
ซื้อสินค้า		200,000	180/150	240,000
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน		50,000	180/150	60,000
ภาษี		20,000	180/150	24,000
เงินปันผล		30,000	180/180	30,000
ซื้ออุปกรณ์		<u>1,500</u>	180/120	<u>2,250</u>
		<u>301,500</u>		<u>356,250</u>
				30,750
Net monetary item ปลายปี				
monetary assets (173,50-120,000)				
	= 53,500			
หนี้สิน	<u>35,000</u>	<u>18,500</u>		<u>18,500</u>
ขาดทุนเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงระดับราคา				<u>12,250</u>

เฉลยข้อ 3.

กำไรผันแปร

กำไรสุทธิ ปี 2521

1,800

กำไรสุทธิ ปี 2520

26,000

กำไรสุทธิลดลง

24,200

รายการที่ทำให้กำไรสุทธิลด

ก) กำไรขั้นต้นลดลงจาก

1) ปริมาณขายลดลง

สินค้าที่ขายในปี 21 ตามเกณฑ์ราคาปี 20

สินค้าขายปี 2520

250,000

หรือ (ยอดขายปีปัจจุบันตามเกณฑ์ราคาขายปีเก่า) คูณบ 2

200,000

สินค้าขายปี 2520

250,000

50,000

∴ อัตรากำไรขั้นต้นปีเก่า $50,000 \times 100 = 20\%$ ของ 50,000

10,000

2) อัตรากำไรขั้นต้นลดลง

ก. ราคาขายลดลง

สินค้าที่ขายปี 21 ตามเกณฑ์ราคาปี 20

200,000

สินค้าขายปี 21

198,000

ราคาขายลดลง

2,000

ข. ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น

ต้นทุนผลิต ปี 21

176,000

ต้นทุนผลิต ปี 21 ตามเกณฑ์

ต้นทุน ปี 20 (คูณบ 1) 160,000

16,000

18,000

กำไรขั้นต้นลดลง

28,000

ข. ค่าใช้จ่ายอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น

500

ค. ค่าใช้จ่ายทางการเงินเพิ่ม

1,700

กำไรลดลง

30,200

ค่าใช้จ่ายในการขายลดลง

6,000

∴ กำไรสุทธิลดลง

24,200

งประกอบที่ 1

ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นจากปี 20 10%

∴ ต้นทุนการผลิตปี 21 เป็น 110 บาท ต้นทุนการผลิตปี 20 เป็น 100 บาท

ต้นทุนการผลิตปี 21 เป็น 176,000 บาท ต้นทุนการผลิตปี 20 เป็น
$$= \frac{100}{110} \times 176,000$$

∴ ต้นทุนการผลิตของปี 21 เทียบตามเกณฑ์ต้นทุนปี 20 เป็น = 160,000 บาท

อัตรากำไรขั้นต้นของปี 20 (ปีเก่า) เป็น $\frac{50,000}{250,000} \times 100 = 20\%$

หรืออัตรากำไรขั้นต้นของปี 20 = 20% ของยอดขาย

∴ ยอดขายตามเกณฑ์ราคาปี 20 100 บาท ต้นทุนเป็น 80 บาท

หรือ ต้นทุน 80 บาท ขายตามเกณฑ์ราคา 20 100 บาท

ต้นทุน 160,000 บาท ขายตามเกณฑ์ราคา 20 = $\frac{100}{80} \times 160,000$

∴ ยอดขายของปี 21 ตามเกณฑ์ราคาปี 20 = 200,000 บาท
